

.....
Pieczętka zakładu pracy

DOKUMENTACJA

OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO DLA STANOWISKA

Dyrektor Szkoły Podstawowej Nr 1 w Proszowicach

Ocenę ryzyka zawodowego przeprowadzono w dniach:	grudzień 2018
Ocenę ryzyka zawodowego przeprowadził zespół: <i>Imię i Nazwisko</i>
 <i>Imię i Nazwisko</i>
ZATWIERDZIŁ <i>Imię i Nazwisko</i>

Charakterystyka Metody PN-N-18002

Ocena ryzyka zawodowego to uważne przyjrzenie się przebiegowi wykonywania pracy oraz miejscu i warunkom jej wykonywania, a następnie ustalenie i zapisanie, jakie czynniki (np. narzędzia, urządzenia, substancje chemiczne, hałas lub inne czynniki środowiska pracy) mogą mieć niekorzystny wpływ na bezpieczeństwo i zdrowie pracownika zatrudnionego na tym stanowisku. Następnym krokiem jest oszacowanie i stwierdzenie, czy ryzyko na ocenianym stanowisku pracy związane z dostrzeżonymi niekorzystnymi czynnikami jest dopuszczalne lub niedopuszczalne.

Możemy przyjąć, że ryzyko jest dopuszczalne wówczas, gdy zastosowano wystarczające środki chroniące pracownika przed oddziaływaniem czynników niekorzystnych. W przeciwnym wypadku ryzyko będzie niedopuszczalne i wówczas należy spowodować zastosowanie dodatkowych, skutecznych środków ochrony.

Jedną z popularniejszych metod oceny ryzyka zawodowego jest przeprowadzana w oparciu o wspomnianą wyżej serię Polskich Norm o numeracji 18000.

Chodzi o normy:

- PN-N-18001:2004 Systemy zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy. Wymagania.
- PN-N-18004:2001 Systemy zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy. Wytyczne.
- PN-N-18002:2011 Systemy zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy. Ogólne wytyczne do oceny ryzyka zawodowego.
- Uzupełniające zastosowanie ma norma PN-EN ISO 14121-1:2008 Maszyny. Bezpieczeństwo. Zasady oceny ryzyka.

Przy ocenie ryzyka związanego z oddziaływaniem czynników mierzalnych, tzn. takich których wielkość oddziaływania można odnieść do określonych w normach lub przepisach wartości, można zastosować trójstopniową lub pięciostopniową skalę ryzyka.

W PN-N-18002 podano algorytm na określenie ryzyka zawodowego w trójstopniowej skali ryzyka, dotyczy on NDN oraz NDS i NDSCh czynników szkodliwych. Jeżeli w zakładzie pracy zmierzono NDS-y i NDN-y, powinno się stosować właśnie tę metodę.

W tej procedurze proces oceny ryzyka poddaje się iteracji, czyli krokowemu, przybliżającemu powtarzaniu badania. Zagrożenie ustalone w wyniku badania powinno być usunięte bądź ograniczone poprzez dobór odpowiednich środków ochrony.

Ocena ryzyka zawodowego za pomocą matrycy ryzyka - wg normy PN-N-18002

Przedstawiona w normie PN-N-18002 matrycowa metoda oceny ryzyka jest metodą przeznaczoną do jakościowego oszacowania ryzyka zawodowego. W metodzie szacuje się parametry ryzyka, którymi są możliwe spowodowane zdarzeniem ciężkości następstw (skutki) oraz prawdopodobieństwo, z jakim następstwa te mogą wystąpić. Wartościowanie ryzyka przeprowadzane jest przez odczytanie jego wartości z matrycy.

Szacowanie ciężkości następstw i prawdopodobieństwa następstw odbywa się w skali trójstopniowej dla każdego zidentyfikowanego zagrożenia. Charakterystykę wartości parametrów ryzyka przedstawiono w tabelach szacowanie ciężkości następstw oraz szacowanie prawdopodobieństwa następstw.

SZACOWANIE CIĘŻKOŚCI NASTĘPSTW	
Następstwa	Charakterystyka
O małej szkodliwości	Urazy i choroby, które nie powodują długotrwałych dolegliwości i absencji w pracy; są to: czasowe pogorszenie stanu zdrowia, takie jak niewielkie stłuczenia i zranienia, podrażnienie oczu, objawy niewielkiego zatrucia, bóle głowy itp.
O średniej szkodliwości	Urazy i choroby, które powodują niewielkie, ale długotrwałe lub nawracające okresowo dolegliwości i są związane z okresami absencji; są to np. zranienia, oparzenia drugiego stopnia na niewielkiej powierzchni ciała, alergię skórne, nieskomplikowane złamania, zespoły przeciążeniowe układu mięśniowo-szkieletowego (np. zapalenie ścięgna) itp.
O dużej szkodliwości	Urazy i choroby, które powodują ciężkie i stałe dolegliwości i/lub śmierć; są to np. oparzenia trzeciego stopnia, oparzenia drugiego stopnia na dużej powierzchni ciała, amputacje, skomplikowane złamania z następową dysfunkcją, choroby nowotworowe, toksyczne uszkodzenia narządów wewnętrznych i układu nerwowego w wyniku narażenia na czynniki chemiczne, zespół wibracyjny, zawodowe uszkodzenia słuchu, astma, zaćma itp.

SZACOWANIE PRAWDOPODOBIENSTWA NASTĘPSTW	
Prawdopodobieństwo	Charakterystyka
Mało prawdopodobne	Następstwa zagrożeń, które nie powinny wystąpić podczas całego okresu aktywności zawodowej pracownika.
Prawdopodobne	Następstwa zagrożeń, które mogą wystąpić nie więcej niż kilkakrotnie podczas okresu aktywności zawodowej pracownika.
Wysoce prawdopodobne	Następstwa zagrożeń, które mogą wystąpić wielokrotnie podczas okresu aktywności zawodowej pracownika.

Po oszacowaniu parametrów ryzyko wartościowane jest z matrycy ryzyka w skali trójstopniowej – tabela poniżej:

Wartościowanie ryzyka w skali trójstopniowej (PN-N-18002)			
Prawdopodobieństwo	Ciężkość następstw		
	Mała	Średnia	Duża
Mało prawdopodobne	Małe 1	Małe 1	Średnie 2
Prawdopodobne	Małe 1	Średnie 2	Duże 3
Wysoce prawdopodobne	Średnie 2	Duże 3	Duże 3

Norma zaleca również - w zależności od poziomu wartościowania ryzyka - podjęcie niezbędnych działań profilaktycznych zgodnie z tabelą:

Działania profilaktyczne dla wartościowania ryzyka w skali trójstopniowej		
Ryzyko	Wartościowanie ryzyka	Działania profilaktyczne
Duże	Niedopuszczalne	Jeżeli ryzyko zawodowe jest związane z już wykonywaną pracą, to działania w celu jego zmniejszenia trzeba podjąć natychmiast, np. przez zastosowanie środków ochronnych. Planowana praca nie może być rozpoczęta do czasu zmniejszenia ryzyka zawodowego do poziomu dopuszczalnego.
Średnie	Dopuszczalne	Zaleca się zaplanowanie i podjęcie działań, których celem jest zmniejszenie ryzyka zawodowego.
Małe		Konieczne jest zapewnienie, że ryzyko zawodowe pozostaje co najmniej na tym samym poziomie.

Przykład:

Ryzyko związane z wibracjami

Pracownik narażony jest na drgania przenoszone od zagęszczarki płytowej.

Ciężkość następstw: duża - choroba wibracyjna.

Prawdopodobieństwo następstw: prawdopodobne - w okresie 10 lat u pracowników wystąpiła choroba wibracyjna.

Ryzyko: duże.

Opis dla stanowiska pracy

WYMAGANIA	WYSZCZEGÓLNIENIE
Rodzaj i charakter wykonywanej pracy (opis technologii lub rodzaju produkcji)	Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 1 w Proszowicach kieruje placówką oświaty i realizuje zadania wynikające z właściwych ustaw i rozporządzeń, zgodnie z uchwałami rady pedagogicznej i rady szkoły, odpowiada za dydaktyczny i wychowawczy poziom szkoły, tworzy warunki do samorządnej i samodzielnej pracy uczniów i wychowanków, sprawuje nadzór pedagogiczny nad nauczycielami zatrudnionymi w szkole, zapewnia nauczycielom pomoc w realizacji zadań i doskonaleniu zawodowym.
Podstawowe czynności, sposób i czas ich wykonywania	<ul style="list-style-type: none"> – zapewnianie warunków dla prowadzenia prawidłowej działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkoły, w tym organizowanie prawidłowej opieki nad uczniami oraz stwarzanie uczniom warunków dla harmonijnego rozwoju psychofizycznego; – ustalanie programu wychowawczego i profilaktycznego, cykliczne opracowywanie planu organizacji nauczania, wychowania i opieki w danym roku szkolnym w formie arkusza organizacji szkoły oraz opracowywanie tygodniowego rozkładu zajęć; – przydzielanie nauczycielom stałych prac i zajęć oraz dodatkowych zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności oraz tworzenie zespołów wychowawczych, zespołów przedmiotowych lub innych zespołów problemowo-zadaniowych; – zatwierdzanie do użytku programów nauczania opracowanych przez nauczycieli; – zarządzanie jakością pracy szkoły obejmujące: mierzenie jakości pracy szkoły, planowanie, organizowanie i przeprowadzanie pomiaru, w tym przeprowadzanie hospitacji kontrolnych, partnerskich i diagnozujących, wspomaganie nauczycieli w spełnianiu przez nich wymagań w zakresie jakości pracy szkoły oraz opracowywanie programu rozwoju szkoły w oparciu o uzyskane wyniki mierzenia jakości pracy szkoły; – opracowywanie procedur i narzędzi służących do samoobserwacji samokorekty pracy szkoły, w tym ewaluacji wewnętrznej oraz prowadzenia wewnątrzszkolnego doskonalenia zawodowego nauczycieli; – rozwijanie postępu pedagogicznego w szkole poprzez organizowanie, nadzorowanie oraz instruowanie nauczycieli w zakresie innowacji nowatorskich eksperymentów pedagogicznych; – organizowanie i nadzorowanie procesu doskonalenia zawodowego nauczycieli obejmującego: indywidualne samokształcenie, wewnątrzszkolne doskonalenie nauczycieli, doradztwo programowo-metodyczne, regionalne oraz centralne doskonalenie nauczycieli oraz doradzanie nauczycielom w sprawach kształcenia, wychowania i opieki nad dziećmi; – sprawowanie nadzoru nad właściwą organizacją i przebiegiem sprawdzianów i egzaminów przeprowadzanych w szkole lub placówce; – sprawowanie nadzoru nad wypełnianiem przez uczniów obowiązku szkolnego we współpracy z pedagogiem szkolnym, w tym podejmowanie decyzji w sprawach przyjęć uczniów, przeniesień i skreśleń z listy uczniów; – przewodzenie radzie pedagogicznej, w tym: prowadzenie i przygotowywanie zebrań rady oraz przyjmowanie wniosków rady pedagogicznej służących ciąglemu doskonaleniu procesu dydaktyczno-wychowawczego; – współpracowanie z rodzicami i opiekunami uczniów w zakresie działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkoły; – opracowywanie i wprowadzanie w życie regulaminów pracy szkoły oraz regulaminów premiowania i wynagradzania pracowników; – opracowywanie i realizowanie planu finansowego szkoły, zarządzanie finansami szkoły zgodnie z zasadą gospodarności oraz nadzorowanie działalności administracyjno-gospodarczej szkoły; – organizowanie i nadzorowanie działalności sekretariatu szkoły w zakresie załatwiania spraw osobowych pracowników, przyjmowania interesantów, załatwiania bieżących spraw finansowo-gospodarczych oraz korespondencji; – reprezentowanie szkoły na zewnątrz; – zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu w szkole oraz bezpiecznych i higienicznych warunków uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez szkołę poza obiektem szkoły.
Elementy wyposażenia jak, np.: maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia pracy, itp.	Komputer, kserokopiarka, niszczarka dokumentów, telefon, nożyczki, zszywacz biurowy do kartek papieru, rozszywacz biurowy do zszywek, dziurkacz biurowy, taśma klejąca, spinacze biurowe, długopis.
Obowiązkowe instrukcje: obsługi maszyn i urządzeń technicznych, postępowania z materiałami niebezpiecznymi	<ul style="list-style-type: none"> – Instrukcja udzielania pierwszej pomocy; – Instrukcja postępowania na wypadek powstania pożaru; – Instrukcja bhp przy obsłudze wykorzystywanych urządzeń technicznych i narzędzi.
Stosowane materiały	Kartki papieru o różnym formacie, koperty, segregatory i teczki na dokumenty.

podczas wykonywania pracy	
Strefy zagrożenia	-
Środki ochrony pracy	-
Wypadki i choroby zawodowe (rok zdarzenia i przyczyny wypadku)	-
Inne	-
Miejsce usytuowania stanowiska	Pomieszczenia w placówce oświatowej (klasa, gabinet dyrektora szkoły, pokój nauczycielski).

Wymagania dla stanowiska pracy

WYSZCZEGÓLNIENIE	WYMAGANIA	TAK	NIE	N/D
Szkozenia BHP	Szkolenie wstępne bhp (instruktaż ogólny)	V		
	Szkolenie wstępne bhp (instruktaż stanowiskowy)	V		
	Szkolenie okresowe bhp	V		
Badania lekarskie	Wstępne	V		
	Okresowe	V		
	Specjalistyczne (np. wysokościowe, sanitarno-epidemiologiczne, itp.)			V
Badania psychologiczne	Wstępne			V
	Okresowe			V
Pomieszczenie pracy	Wysokość	V		
	Podłoga	V		
	Oświetlenie naturalne	V		
	Oświetlenie sztuczne	V		
	Wentylacja naturalna	V		
	Wentylacja mechaniczna	V		
	Temperatura	V		
	Pomiary elektryczne ochrony przeciwporażeniowej	V		
Stanowisko pracy	Kubatura	V		
	Powierzchnia robocza	V		
	Szerokość przejść pomiędzy stanowiskami (regalami)	V		
	Drogi transportowe	V		
	Pomiary czynników szkodliwych środowiska pracy	V		
Poziom przygotowania zawodowego	Wymagany wiek (osoba pełnoletnia)	V		
	Wymagane wykształcenie kierunkowe lub przygotowanie zawodowe	V		
	Wymagane uprawnienia do pracy na stanowisku (obsługa wózków)			V
Organizacja pracy	Instrukcja stanowiskowa lub karta stanowiska pracy	V		
	Wyznaczenie i oznakowanie stref niebezpiecznych	V		
	Karty charakterystyk dla niebezpiecznych substancji chemicznych			V
	Dopuszczenie przez jednostki nadzoru stanowiska pracy lub wyposażenia (urządzenia podnośnikowe)			V
Maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia pracy	Minimalne wymagania w zakresie bhp	V		
	Zasadnicze wymagania w zakresie bhp	V		
Środki ochrony indywidualnej	Zasadnicze wymagania	V		

Identyfikacja zagrożeń na stanowisku pracy

PODSTAWOWE ZAGROŻENIA WYSTĘPUJĄCE NA STANOWISKU PRACY	CHARAKTERYSTYKA I WIELKOŚĆ ZAGROŻEŃ	TAK	NIE	CZAS EKSPOZYCJI	ZAGROŻENIA PRZYJĘTE DO POMIARU
Czy w operacji lub czynności towarzyszy możliwość kontaktu z niebezpieczną substancją:					
toksyczną			X		
żrącą			X		
drażniącą			X		
uczulającą			X		
rakotwórczą			X		
mutageną			X		
upośledzającą funkcje rozrodcze			X		
szkodliwą			X		
inną niebezpieczną substancją			X		
Czy w operacji lub czynności towarzyszy możliwość wdychania niebezpiecznych:					
gazów			X		
dymów			X		
par			X		
„złego powietrza” (odory)			X		
Czy w wykonywanej operacji lub czynności towarzyszy:					
infradźwięki			X		
ultradźwięki			X		
wibracja			X		
promieniowanie elektromagnetyczne	Promieniowanie elektromagnetyczne monitora ekranowego.	X		Częsta (codzienna)	Promieniowanie elektromagnetyczne
Promieniowanie nadfioletowe, ultrafioletowe, podczerwone			X		
promieniowanie jonizujące			X		
mikroklimat gorący lub zimny			X		
zmiennie warunki atmosferyczne	Reprezentowanie szkoły na zewnątrz, oględziny placu przed budynkiem szkoły, opieka nad uczniami podczas wycieczek szkolnych itp.	X		Częsta (codzienna)	Zmienne warunki atmosferyczne
zapylenie			X		
Czy w wykonywanej operacji lub czynności towarzyszy możliwość niebezpiecznego kontaktu z czynnikami biologicznymi – mikroorganizmami:					
bakteriami	Prątki gruźlicy <i>Mycobacterium tuberculosis</i> . Grupa 3 (V).	X		Częsta (codzienna)	Prątki gruźlicy <i>Mycobacterium tuberculosis</i>
grzybami	Zakażenie grzybicą <i>Candida albicans</i> . Grupa 2 (A).	X		Częsta (codzienna)	Zakażenie grzybicą <i>Candida albicans</i>
pasożytami			X		
pierwotniakami			X		
	Wirus grypy (typ A, B, C) – <i>Orthomyxoviridae</i> . Grupa 2 V (c).	X		Częsta (codzienna)	Wirus grypy (typ A, B, C) – <i>Orthomyxoviridae</i>
	Wirus opryszczki pospolitej typu 1 i 2 (HSV-1 i 2). Grupa 2.	X		Częsta (codzienna)	Wirus opryszczki pospolitej typu 1 i 2 (HSV-1 i 2)
	Wirus ospy wietrznej i pólpaśca (VZV). Grupa 2.	X		Częsta (codzienna)	Wirus ospy wietrznej i pólpaśca (VZV)
prionami			X		
czynnikami roślinnymi			X		
Czy w wykonywanej operacji lub czynności towarzyszy możliwość niebezpiecznego kontaktu z czynnikami biologicznymi – substancje wytwarzane przez mikroorganizmy:					
toksynami			X		
alergenami			X		

Czy praca wymaga wykonywania:					
podnoszenia, przenoszenia lub przesuwania			X		
czynności powtarzających się (monotonia pracy)			X		
czynności w wymuszonej pozycji ciała	Długotrwale przebywanie w wymuszonej pozycji siedzącej podczas pracy biurowej.	X		Częsta (codzienna)	Stacyczne obciążenie układu ruchu
pracy fizycznej o dużym wydatku energetycznym			X		
Czy podczas wykonywanej operacji lub czynności może nastąpić:					
wybuch			X		
pożar	Zaproszenie ognia, zwarcie w instalacji elektrycznej, składowanie materiałów palnych przy grzejnikach lub urządzeniach grzewczych, nieprzestrzeganie zakazu palenia.	X		Częsta (codzienna)	Pożar
porażenie prądem	Naprawa instalacji i urządzeń bez posiadania stosownych uprawnień, użytkowanie niesprawnych urządzeń zasilanych energią elektryczną.	X		Częsta (codzienna)	Porażenie prądem elektrycznym
oparzenie (płomień, gorąca powierzchnia, promienie słoneczne)	Przygotowywanie gorących napojów i posiłków.	X		Częsta (codzienna)	Oparzenie
zaprószenie oczu			X		
Czy podczas wykonywanej operacji lub czynności można się uderzyć lub skaleczyć o obiekty lub przedmioty:					
nieruchome lub wystające obiekty	Wąskie i ciasne przestrzenie, dojścia do urządzeń, zastawione przejścia, dojścia, maszyny i urządzenia, uderzenia o naroże mebli, kanty niedomkniętych szuflad.	X		Częsta (codzienna)	Uderzenie o nieruchome lub wystające obiekty
opuszczane, wyrzucane, poruszające się			X		
spadające	Nieprawidłowo umieszczone lub niezabezpieczone segregatory z dokumentami na regałach oraz inne materiały znajdujące się na wysokości.	X		Częsta (codzienna)	Uderzenie przez spadające przedmioty
ostre lub szorstkie krawędzie, powierzchnie	Ostre końce stosowanych materiałów (np. zszywki do papieru) oraz elementy tnące narzędzi pracy (np. nożyczki), uszkodzone rękojeści narzędzi pracy.	X		Częsta (codzienna)	Skaleczenie przez ostre lub szorstkie krawędzie, powierzchnie
Czy podczas wykonywanej operacji lub czynności można:					
zostać pochwyconym lub złapanym, przez maszyny lub urządzenia techniczne	Ruchome elementy urządzeń (np. niszczarka dokumentów).	X		Częsta (codzienna)	Pochwycenie przez ruchome elementy
najechanym przez maszyny lub urządzenia techniczne	Poruszające się po drogach komunikacyjnych przed szkołą maszyny, urządzenia oraz pojazdy.	X		Częsta (codzienna)	Najechanie przez maszynę lub urządzenie techniczne
przygniecionym przez maszyny lub urządzenia techniczne	Poruszające się po drogach komunikacyjnych przed szkołą maszyny, urządzenia oraz pojazdy.	X		Częsta (codzienna)	Przygniecenie przez maszynę lub urządzenie techniczne
Czy podczas wykonywania operacji lub czynności można potknąć się i upaść:					
na ten sam poziom	Posłizgnięcie, potknięcie na śliskiej lub nierównej nawierzchni, bałagan, rozlana woda, chodzenie po nawierzchniach bez obuwia z podeszwą antypoślizgową, potrącenie przez ucznia.	X		Częsta (codzienna)	Upadek na tym samym poziomie
na niższy poziom	Posługiwanie się krzesłem podczas układania dokumentów na półkach, śliskie schody, potrącenie przez ucznia.	X		Częsta (codzienna)	Upadek na niższy poziom
Czy istnieje możliwość przeciążenia układu ruchu wskutek:					
podnoszenia			X		
opuszczania			X		
popychania lub przesuwania			X		
przenoszenia			X		
Czy istnieje możliwość przeciążenia narządu wzroku wskutek:					
pracy z monitorem ekranowym	Zbyt intensywna praca przy komputerze.	X		Częsta (codzienna)	Przeciążenie narządu wzroku
nieprawidłowego oświetlenia	Niewłaściwe oświetlenie stanowiska pracy.	X		Częsta (codzienna)	Przeciążenie narządu wzroku
Czy podczas wykonywanych czynności mogą wystąpić:					
wypadek komunikacyjny	Podróże autobusem lub innym środkiem komunikacji podczas wycieczek szkolnych lub podczas reprezentowania szkoły na zewnątrz.	X		Częsta (codzienna)	Wypadek komunikacyjny
agresja ludzi lub zwierząt	Kontakty z agresywnymi dziećmi i młodzieżą oraz ich opiekunami prawnymi, a także pracownikami szkoły. Kopnięcia, uderzenie ręką, zabawką, książką, ciężkim przedmiotem itp.	X		Częsta (codzienna)	Agresja ludzi

stres	Przeciążenie psychiczne pracą.	X		Częsta (codzienna)	Przeciążenie układu nerwowego
Czy podczas wykonywanych czynności mogą wystąpić inne zagrożenia? (krótki opis zagrożenia)					
inne	Prowadzenie i przygotowywanie zebrań rady pedagogicznej, instruowanie nauczycieli w zakresie innowacji i nowatorskich eksperymentów pedagogicznych itp.	X		Częsta (codzienna)	Przeciążenie strun głosowych

**Czynniki biologiczne zakwalifikowane do grupy 3 zagrożenia mogące stanowić ograniczone ryzyko zakażenia dla pracowników, gdyż nie są zazwyczaj zakaźne drogą powietrzną.

Karta pomiaru ryzyka zawodowego

Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Przyczyny	Możliwe skutki	Ciężkość następstw	Prawdopodobieństwo zdarzenia	Ryzyko początkowe Skala ryzyka zawodowego [1-3] Dopuszczalne [1-2]	Sposób redukcji ryzyka (środki techniczne, organizacyjne, ludzkie)	ŚOI	Prawdopodobieństwo po redukcji	Ryzyko końcowe Skala ryzyka zawodowego [1-3] Dopuszczalne [1-2]
 Czynniki mogące powodować wypadki										
Pożar	Instalacja elektryczna lub elementy wyposażenia stanowiska pracy, materiały o właściwościach palnych	Zaprószenie ognia, zwarcie w instalacji elektrycznej, składowanie materiałów palnych przy grzejnikach lub urządzeniach grzewczych, nieprzestrzeganie zakazu palenia	Poparzenie termiczne, kalectwo, śmierć	Duża	Mało prawdopodobne	ŚREDNIE [2] Zaleca się zaplanowanie i podjęcie działań, których celem jest zmniejszenie ryzyka zawodowego	Techniczne: sprawne gaśnice i urządzenia przeciwpożarowe Organizacyjne: dostępny sprzęt gaśniczy, przestrzeganie instrukcji eksploatacji i zasad w zakresie ochrony przeciwpożarowej, eliminowanie lub ograniczanie oraz oznakowanie stref zagrożenia pożarem, przestrzeganie zakazów w kontakcie z materiałem stwarzającym zagrożenie ppoż. Indywidualne: wzmożona uwaga	NIE	Mało prawdopodobne	ŚREDNIE [2] Zaleca się zaplanowanie i podjęcie działań, których celem jest zmniejszenie ryzyka zawodowego
Porażenie prądem elektrycznym	Instalacja elektryczna lub maszyny, urządzenia oraz narzędzia zasilane energią elektryczną	Naprawa instalacji i urządzeń bez posiadania stosownych uprawnień, użytkowanie niesprawnych urządzeń zasilanych energią elektryczną	Śmierć lub inne skutki porażenia prądem elektrycznym	Duża	Mało prawdopodobne	ŚREDNIE [2] Zaleca się zaplanowanie i podjęcie działań, których celem jest zmniejszenie ryzyka zawodowego	Techniczne: sprawne zabezpieczenia ochrony przeciwporażeniowej, sprawne techniczne urządzenia, maszyny, narzędzia pracy, sprzęt roboczy i zabezpieczenia Organizacyjne: pomiary parametrów instalacji elektrycznej, przestrzeganie instrukcji eksploatacji, procedur i zarządzeń Indywidualne: wzmożona uwaga	NIE	Mało prawdopodobne	ŚREDNIE [2] Zaleca się zaplanowanie i podjęcie działań, których celem jest zmniejszenie ryzyka zawodowego
Uderzenie o nieruchome lub wystające obiekty	Wyposażenie obiektu i stanowiska pracy, ciągi komunikacyjne	Wąskie i ciasne przestrzenie, dojścia do urządzeń, zastawione przejścia, dojścia, maszyny i urządzenia, uderzenia o naroże mebli, kanty niedomkniętych szuflad	Potłuczenia ogólne kończyn górnych i dolnych, siniaki, stłuczenia, zranienia, otarcia	Mała	Prawdopodobne	MAŁE (1) Konieczne jest zapewnienie, że ryzyko zawodowe pozostaje co najmniej na tym samym poziomie	Organizacyjne: utrzymywanie ładu i porządku na stanowisku pracy, niezastawianie dojść i przejść Indywidualne: wzmożona uwaga	NIE	Mało prawdopodobne	MAŁE (1) Konieczne jest zapewnienie, że ryzyko zawodowe pozostaje co najmniej na tym samym poziomie

Uderzenie przez spadające przedmioty	Składowane na wysokości materiały	Nieprawidłowo umieszczone lub niezabezpieczone segregatory z dokumentami na regałach oraz inne materiały znajdujące się na wysokości	Potłuczenia ogólne kończyn, siniaki, stłuczenia, zranienia, otarcia	Mała	Prawdopodobne	MAŁE (1) Konieczne jest zapewnienie, że ryzyko zawodowe pozostaje co najmniej na tym samym poziomie	Techniczne: sprawne technicznie regały oraz ochrony zabezpieczające przed upadkiem przedmiotów z wysokości Organizacyjne: przestrzeganie procedur, instrukcji eksploatacji i zarządzeń, zakaz przebywania i przechodzenia w strefie zagrożenia Indywidualne: wzmożona uwaga	NIE	Mało prawdopodobne	MAŁE (1) Konieczne jest zapewnienie, że ryzyko zawodowe pozostaje co najmniej na tym samym poziomie
Skaleczenie przez ostre lub szorstkie krawędzie, powierzchnie	Ostre elementy narzędzi pracy, opakowania, stosowane produkty i materiały	Ostre końce stosowanych materiałów (np. zszywki do papieru) oraz elementy tnące narzędzi pracy (np. nożyczki), uszkodzone rękojeści narzędzi pracy	Skaleczenia, rany cięte, zakucia	Mała	Prawdopodobne	MAŁE (1) Konieczne jest zapewnienie, że ryzyko zawodowe pozostaje co najmniej na tym samym poziomie	Techniczne: sprawne techniczne narzędzia pracy i zabezpieczenia Organizacyjne: przestrzeganie procedur, instrukcji eksploatacji i zarządzeń Indywidualne: wzmożona uwaga	NIE	Mało prawdopodobne	MAŁE (1) Konieczne jest zapewnienie, że ryzyko zawodowe pozostaje co najmniej na tym samym poziomie
Pochwycenie przez ruchome elementy	Elementy wyposażenia stanowiska pracy	Ruchome elementy urządzeń (np. niszczarka dokumentów)	Zranienia, otarcia, skaleczenia	Mała	Prawdopodobne	MAŁE (1) Konieczne jest zapewnienie, że ryzyko zawodowe pozostaje co najmniej na tym samym poziomie	Techniczne: stosowanie sprawnych urządzeń zabezpieczających Organizacyjne: przestrzeganie procedur, instrukcji eksploatacji i zarządzeń Indywidualne: wzmożona uwaga	NIE	Mało prawdopodobne	MAŁE (1) Konieczne jest zapewnienie, że ryzyko zawodowe pozostaje co najmniej na tym samym poziomie
Upadek na tym samym poziomie	Podłoże, warunki atmosferyczne, substancje płynne lub materiały o stałej strukturze	Poślizgnięcie, potknięcie na śliskiej lub nierównej nawierzchni, bałagan, rozlana woda, chodzenie po nawierzchniach bez obuwia z podeszwą antypoślizgową, potrącenie przez ucznia	Zranienia, stłuczenia, zwichnięcia lub złamania kończyn	Średnia	Mało prawdopodobne	MAŁE (1) Konieczne jest zapewnienie, że ryzyko zawodowe pozostaje co najmniej na tym samym poziomie	Techniczne: nieśliskie i równe powierzchnie na ciągach komunikacyjnych Organizacyjne: ład i porządek w miejscu pracy Indywidualne: wzmożona uwaga	NIE	Mało prawdopodobne	MAŁE (1) Konieczne jest zapewnienie, że ryzyko zawodowe pozostaje co najmniej na tym samym poziomie
Upadek na niższy poziom	Upadek podczas przebywania na wyższym poziomie	Posługiwanie się krzesłem podczas układania dokumentów na półkach, śliskie schody, potrącenie przez ucznia	Potłuczenia, złamania, wstrząśnienie mózgu, śmierć	Duża	Mało prawdopodobne	ŚREDNIE [2] Zaleca się zaplanowanie i podjęcie działań, których celem jest zmniejszenie ryzyka zawodowego	Techniczne: nieśliskie powierzchnie schodów, stosowanie drabiny w dobrym stanie technicznym Organizacyjne: ład i porządek na schodach Indywidualne: wzmożona uwaga	NIE	Mało prawdopodobne	ŚREDNIE [2] Zaleca się zaplanowanie i podjęcie działań, których celem jest zmniejszenie ryzyka zawodowego
Najechnanie przez maszynę lub urządzenie	Poruszające się przed szkołą pojazdy	Poruszające się przed szkołą pojazdy samochodowe	Potłuczenia ogólne kończyn, siniaki,	Duża	Mało prawdopodobne	ŚREDNIE [2] Zaleca się zaplanowanie i	Organizacyjne: przestrzeganie procedur, instrukcji eksploatacji i	NIE	Mało prawdopodobne	ŚREDNIE [2] Zaleca się zaplanowanie i

techniczne	samochodowe		stłuczenia, zranienia, otarcia, wstrząśnienie mózgu, śmierć			podjęcie działań, których celem jest zmniejszenie ryzyka zawodowego	zarządzeń, zakaz przebywania i przechodzenie w strefie zagrożenia Indywidualne: wzmożona uwaga			podjęcie działań, których celem jest zmniejszenie ryzyka zawodowego
Przygniecenie przez maszynę lub urządzenie techniczne	Poruszające się przed szkołą pojazdy samochodowe	Poruszające się przed szkołą pojazdy samochodowe	Potłuczenia ogólne kończyn, siniaki, stłuczenia, zranienia, otarcia, wstrząśnienie mózgu, śmierć	Duża	Mało prawdopodobne	ŚREDNIE [2] Zaleca się zaplanowanie i podjęcie działań, których celem jest zmniejszenie ryzyka zawodowego	Organizacyjne: przestrzeganie procedur, instrukcji eksploatacji i zarządzeń, zakaz przebywania i przechodzenie w strefie zagrożenia Indywidualne: wzmożona uwaga	NIE	Mało prawdopodobne	ŚREDNIE [2] Zaleca się zaplanowanie i podjęcie działań, których celem jest zmniejszenie ryzyka zawodowego
Wypadek komunikacyjny	Poruszające się pojazdy samochodowe po drogach komunikacyjnych, niesprzyjające warunki atmosferyczne np. deszcz, uszkodzone nawierzchnie drogowe itp.	Podróże autobusem lub innym środkiem komunikacji podczas wycieczek szkolnych lub podczas reprezentowania szkoły na zewnątrz	Potłuczenia ogólne kończyn, siniaki, stłuczenia, zranienia, otarcia, wstrząśnienie mózgu, śmierć	Duża	Mało prawdopodobne	ŚREDNIE [2] Zaleca się zaplanowanie i podjęcie działań, których celem jest zmniejszenie ryzyka zawodowego	Techniczne: sprawny technicznie pojazd oraz jego zabezpieczenia Organizacyjne: przestrzeganie procedur, instrukcji eksploatacji i zarządzeń oraz przepisów ruchu drogowego Indywidualne: wzmożona uwaga	NIE	Mało prawdopodobne	ŚREDNIE [2] Zaleca się zaplanowanie i podjęcie działań, których celem jest zmniejszenie ryzyka zawodowego
	Czynniki fizyczne									
Promieniowanie elektromagnetyczne	Praca z monitorem ekranowym	Promieniowanie elektromagnetyczne monitora ekranowego	Choroby układu nerwowego, zacerwienie skóry (grudkowata, swędząca wysypka na twarzy), choroby nowotworowe	Duża	Mało prawdopodobne	ŚREDNIE [2] Zaleca się zaplanowanie i podjęcie działań, których celem jest zmniejszenie ryzyka zawodowego	Techniczne: monitor o obniżonym poziomie promieniowania (wszystkie spełniające wymagania obowiązujących norm), obniżenie natężenia pola elektrycznego, zwiększenie wilgotności, wykładziny antystatyczne Organizacyjne: prawidłowe ustawienie monitora na stanowisku, wietrzenie pomieszczenia Indywidualne: stosowanie przerw w pracy z monitorem	NIE	Mało prawdopodobne	ŚREDNIE [2] Zaleca się zaplanowanie i podjęcie działań, których celem jest zmniejszenie ryzyka zawodowego
Zmienne warunki atmosferyczne	Zmienne strefy temperaturowe (np. przejście na zewnątrz obiektu lub pomieszczeń o niższej lub wyższej	Reprezentowanie szkoły na zewnątrz, oględziny placu przed budynkiem szkoły, opieka nad uczniami podczas wycieczek szkolnych itp.	Przegrzanie organizmu lub utrata znacznej ciepłoty ciała, przeziębienia, choroby górnych dróg	Średnia	Prawdopodobne	ŚREDNIE [2] Zaleca się zaplanowanie i podjęcie działań, których celem jest	Organizacyjne: odpowiednia odzież dostosowana do warunków temperaturowych, dążenie do zapewnienia małych różnic temperaturowych i zapewnienia komfortu	NIE	Mało prawdopodobne	MAŁE (1) Konieczne jest zapewnienie, że ryzyko zawodowe pozostaje co najmniej na

	temperaturze)		oddechowych, choroby układu krążenia			zmniejszenie ryzyka zawodowego	termicznego, napoje odpowiednie do pory roku			tym samym poziomie
Przeciążenie narządu wzroku	Zbyt intensywna praca przy komputerze. Niewłaściwe oświetlenie stanowiska pracy	Brudne oprawy punktów świetlnych i jarzeniówek, niedostateczne oświetlenie spowodowane nie świecącymi źródłami światła. Niewłaściwe ustawienie monitora ekranowego	Oslabienie wzroku, bóle oczu, łzawienie	Średnia	Mało prawdopodobne	MAŁE (1) Konieczne jest zapewnienie, że ryzyko zawodowe pozostaje co najmniej na tym samym poziomie	Techniczne: stała, bieżąca konserwacja opraw świetlnych, stała bieżąca wymiana niesprawnych świetlówek, żarówek Organizacyjne: prawidłowe ukierunkowanie strumienia światła i ustawienia monitora ekranowego Indywidualne: dbanie o dobre oświetlenie swojego stanowiska pracy. Stosowanie przerw w pracy. Czasowa zmiana rodzaju zajęć	NIE	Mało prawdopodobne	MAŁE (1) Konieczne jest zapewnienie, że ryzyko zawodowe pozostaje co najmniej na tym samym poziomie
Oparzenie	Gorące powierzchnie elementów wyposażenia stanowiska pracy	Przygotowywanie gorących napojów i posiłków	Poparzenie termiczne, podrażnienia	Mała	Prawdopodobne	MAŁE (1) Konieczne jest zapewnienie, że ryzyko zawodowe pozostaje co najmniej na tym samym poziomie	Techniczne: stosowanie sprawnego czajnika elektrycznego, szczelne naczynia Organizacyjne: przestrzeganie instrukcji obsługi czajnika elektrycznego Indywidualne: wzmożona uwaga	NIE	Mało prawdopodobne	MAŁE (1) Konieczne jest zapewnienie, że ryzyko zawodowe pozostaje co najmniej na tym samym poziomie
	Czynniki chemiczne i pyły									
	Czynniki biologiczne									
Prątki gruźlicy <i>Mycobacterium tuberculosis</i> . Grupa 3 (V)	Ludzie	Powietrzno-kropelkowa	Gruźlica płuc, rzadziej innych narządów	Duża	Mało prawdopodobne	ŚREDNIE [2] Zaleca się zaplanowanie i podjęcie działań, których celem jest zmniejszenie ryzyka zawodowego	Techniczne: dezynfekcja Indywidualne: badania profilaktyczne, szczepienia	NIE	Mało prawdopodobne	ŚREDNIE [2] Zaleca się zaplanowanie i podjęcie działań, których celem jest zmniejszenie ryzyka zawodowego
Zakażenie grzybicą <i>Candida albicans</i> . Grupa 2 (A)	Ludzie	Bezpośrednia, wilgotne środowisko	Kandydoza paznokci, skóry, alergica	Średnia	Prawdopodobne	ŚREDNIE [2] Zaleca się zaplanowanie i podjęcie działań, których celem jest zmniejszenie ryzyka	Techniczne: stosowanie mydeł i zasypek z dodatkami środków przeciwgrzybiczych	NIE	Mało prawdopodobne	MAŁE (1) Konieczne jest zapewnienie, że ryzyko zawodowe pozostaje co najmniej na tym samym poziomie

						zawodowego				
Wirus grypy (typ A, B, C) – <i>Orthomyxoviridae</i> . Grupa 2 V (c)	Ludzie	Bezpośredni kontakt z chorymi na grypę	Grypa. Różnego rodzaju powikłania np. zapalenie płuc	Mała	Prawdopodobne	MAŁE (1) Konieczne jest zapewnienie, że ryzyko zawodowe pozostaje co najmniej na tym samym poziomie	Indywidualne: profilaktyka, dobrowolne szczepienia	NIE	Mało prawdopodobne	MAŁE (1) Konieczne jest zapewnienie, że ryzyko zawodowe pozostaje co najmniej na tym samym poziomie
Wirus opryszczki pospolitej typu 1 i 2 (HSV-1 i 2). Grupa 2	Ludzie	Bezpośrednia, przez uszkodzoną skórę, kontakt rąk	Opryszczka, pęcherzykowe zapalenie błon śluzowych jamy ustnej, skóry, zapalenie rogówki, mózgu	Mała	Prawdopodobne	MAŁE (1) Konieczne jest zapewnienie, że ryzyko zawodowe pozostaje co najmniej na tym samym poziomie	Techniczne: sterylizacja, dezynfekcja	NIE	Mało prawdopodobne	MAŁE (1) Konieczne jest zapewnienie, że ryzyko zawodowe pozostaje co najmniej na tym samym poziomie
Wirus ospy wietrznej i półpaśca (VZV). Grupa 2	Ludzie	Powietrzno-kropelkowa	Ospa wietrzna, półpaśiec	Średnia	Mało prawdopodobne	MAŁE (1) Konieczne jest zapewnienie, że ryzyko zawodowe pozostaje co najmniej na tym samym poziomie	Techniczne: dezynfekcja, sterylizacja Indywidualne: badania profilaktyczne	NIE	Mało prawdopodobne	MAŁE (1) Konieczne jest zapewnienie, że ryzyko zawodowe pozostaje co najmniej na tym samym poziomie
	Czynniki ergonomiczne, psychospołeczne i związane z organizacją pracy									
Statyczne obciążenie układu ruchu	Prace związane z wymuszoną pozycją ciała	Długotrwałe przebywanie w wymuszonej pozycji siedzącej podczas pracy biurowej	Możliwość dolegliwości bólowych wynikających z przeciążenia układu mięśniowo-szkieletowego, choroby układu ruchu	Duża	Mało prawdopodobne	ŚREDNIE [2] Zaleca się zaplanowanie i podjęcie działań, których celem jest zmniejszenie ryzyka zawodowego	Techniczne: wyposażenie stanowiska w sprzęt lub urządzenia do odpoczynku lub do odciążenia ręcznych prac w pozycji wymuszonej Organizacyjne: organizacja prac umożliwiająca odpoczynek lub rotacje pracowników przy stałej lub częściej ekspozycji Indywidualne: stosowanie ćwiczeń relaksacyjnych	NIE	Mało prawdopodobne	ŚREDNIE [2] Zaleca się zaplanowanie i podjęcie działań, których celem jest zmniejszenie ryzyka zawodowego
Agresja ludzi	Ludzie	Kontakty z agresywnymi dziećmi i młodzieżą oraz ich opiekunami prawnymi, a także pracownikami szkoły. Kopnięcie, uderzenie ręką, zabawką, książką, ciężkim przedmiotem itp.	Guzy, siniaki, potłuczenia, pogryzienia	Średnia	Prawdopodobne	ŚREDNIE [2] Zaleca się zaplanowanie i podjęcie działań, których celem jest zmniejszenie ryzyka zawodowego	Organizacyjne: szkolenia z zasad samoobrony oraz utrzymywania dobrych relacji z ludźmi Indywidualne: wzmożona uwaga	NIE	Mało prawdopodobne	MAŁE (1) Konieczne jest zapewnienie, że ryzyko zawodowe pozostaje co najmniej na tym samym poziomie
Przeciążenie układu	Przeciążenie	Konflikty międzyludzkie z	Choroby psychiczne,	Duża	Mało	ŚREDNIE [2]	Organizacyjne: wyjazdy integracyjne. Zapewnienie	NIE	Mało	ŚREDNIE [2]

nerwowego	psychiczne pracą	pracownikami szkoły, dziećmi i młodzieżą oraz ich opiekunami prawnymi. Odpowiedzialność za dzieci i młodzież, opracowywanie i realizowanie planu finansowego szkoły, reprezentowanie szkoły na zewnątrz itp.	bezsenna, apatia, bóle głowy, choroba wieńcowa i wrzodowa		prawdopodobne	Zaleca się zaplanowanie i podjęcie działań, których celem jest zmniejszenie ryzyka zawodowego	przerw w pracy i właściwego wypoczynku, zgodnie z k.p. (dobowego oraz tygodniowego) Indywidualne: stosowanie ćwiczeń relaksacyjnych. Aktywny wypoczynek		prawdopodobne	Zaleca się zaplanowanie i podjęcie działań, których celem jest zmniejszenie ryzyka zawodowego
Przeciążenie strun głosowych	Przeciążenie strun głosowych	Prowadzenie i przygotowywanie zebrań rady pedagogicznej, instruowanie nauczycieli w zakresie innowacji i nowatorskich eksperymentów pedagogicznych itp.	Choroba zawodowa, uszkodzenie strun głosowych	Mała	Prawdopodobne	MAŁE (1) Konieczne jest zapewnienie, że ryzyko zawodowe pozostaje co najmniej na tym samym poziomie	Organizacyjne: szkolenia z technik właściwego używania głosu Techniczne: odpowiednie przygotowanie sal – akustyka, odpowiednia temperatura w pomieszczeniach (nie niższa niż 19°C w upalne dni i nie wyższa niż 21°C w zimie) Indywidualne: odpoczynek głosowy, spożywanie dużej ilości płynów	NIE	Mało prawdopodobne	MAŁE (1) Konieczne jest zapewnienie, że ryzyko zawodowe pozostaje co najmniej na tym samym poziomie

Plan działań korygujących ryzyko zawodowe dla stanowiska pracy

Należy wprowadzić plan poprawy i podjąć działania zmniejszające ryzyko!

Lp.	Opis przedsięwzięcia (zadania)	Realizacja zadania		Przewidywane wyniki	
		Termin realizacji	Osoba odpowiedzialna	Określenie rodzaju zagrożeń lub uciążliwości mogących ulec likwidacji	Liczba osób którym zostaną poprawione warunki
1.	Utrzymać ryzyko na tym samym poziomie				

Potwierdzenie zapoznania z dokumentacją dla stanowiska

ZAPOZNANIE	Nazwisko i imię pracownika	Podpis osoby zapoznającej zapoznając z ryzykiem	Data i podpis pracownika
<p>Oświadczam, że zostałem/am poinformowany/a o ryzyku zawodowym, które wiąże się z wykonywaną pracą oraz zasadach ochrony przed zagrożeniami na stanowisku pracy:</p> <p>Zostałem/am poinformowany/a o:</p> <ul style="list-style-type: none"> -czynnikach niebezpiecznych (wypadkowych), w tym: -zagrożeniach pożarowych i wybuchowych*, -czynnikach szkodliwych i wielkościach tych czynników* tj.: - -zagrożeniach czynnikami chemicznymi w tym substancjami trującymi, rakotwórczymi* -zagrożeniach czynnikami fizycznymi*, -zagrożeniach czynnikami biologicznymi*, -zagrożeniach czynnikami psychofizycznymi*, -chorobach zawodowych* - -pracach uciążliwych, niebezpiecznych, wymagających szczególnej sprawności psychofizycznej* -innych zagrożeniach związanych z wykonywaną pracą* <p>*niepotrzebne skreślić</p>			